

ΠΩΣ ΝΑ ΚΑΝΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΣΤΙΚΟΥΣ ΚΗΠΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΜΑΘΗΣΗΣ;

Πρόκληση

Οι αστικοί κήποι είναι σημαντικοί χώροι μάθησης όπου ποικίλες δεξιότητες και γνώσεις αναπτύσσονται, σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο. Αυτό αφορά τόσο τα παραδοσιακά ατομικά αγροκήπια σε ενιαίο οικόπεδο όσο και νεότερες μορφές καλλιεργειών, όπως οι κοινοτικοί κήποι.

Σε συλλογικό επίπεδο οι κήποι είναι χώροι όπου οι άνθρωποι μαθαίνουν πώς να συνεργάζονται με άλλους, να αντιμετωπίζουν εσωτερικές συγκρούσεις, να ενσωματώνουν νέα μέλη, να αποκρούουν απειλές εξωστρακισμού και να γίνονται πολιτικά ενεργοί. Οι καλλιεργητές μπορούν να αποκτήσουν γνώσεις γύρω από θέματα βιωσιμότητας του περιβάλλοντος και να μάθουν να καλλιεργούν. Επιπλέον, οι κήποι είναι σημαντικοί χώροι επαφής με διαφορετικές κοινωνικές ομάδες, χώροι που χτίζονται νέες φιλίες.

Ωστόσο, παρά την δυνατότητα για ανάπτυξη τέτοιων εκπαιδευτικών διαδικασιών, αυτή η δυναμική δεν αναπτύσσεται πάντα πλήρως. Δεξιότητες και γνώσεις δεν καλλιεργούνται ούτε διαχέονται όσο θα μπορούσαν.

Αυτό το ενημερωτικό φυλλάδιο παρέχει επεξηγηματικές πληροφορίες για καλλιεργητές αστικών κήπων σχετικά με πώς να υποστηρίξουν εκπαιδευτικές διαδικασίες διευκολύνοντας τη διάχυση δεξιοτήτων και γνώσεων μεταξύ των καλλιεργητών.

Εικόνα 2 - Ποτίζοντας τον κήπο κατά τη διάρκεια μιας κοινής συνάντησης στο Mustikkamaa Edible park, Ελσίνκι, Φινλανδία. Φωτ.: Krista Willman.

Εικόνα 3 - Μαθαίνοντας τη συγκομιδή. Tampere, Φινλανδία. Φωτ.: Krista Willman.

Μήνυμα σε καλλιεργητές και ομάδες καλλιεργητών

Το μάθημα της συλλογικότητας

- Η συλλογικότητα είναι ένα σημαντικό μέρος της εκπαίδευσης τόσο σε παραδοσιακούς εξομικευμένους όσο και σε κοινοτικούς κήπους.
- Η συλλογική δράση κάνει ευκολότερο το μοίρασμα της γνώσης και τη μάθηση μέσα από την εξάσκηση της κηπουρικής.
- Το να ρωτάτε τον διπλανό σας καλλιεργητή για συμβουλές πάνω σε ένα συγκεκριμένο θέμα σχετικό με τη καλλιέργεια ή το να ορίζετε ώρες για συλλογική δουλειά, δρώμενα και συναντήσεις για ανταλλαγή εμπειριών και οδηγιών σημαίνει ότι μπορείτε να μάθετε ο ένας από τον άλλον.
- Ιδανικά, η συλλογική μάθηση πρέπει να στοχεύει στο να φτάνει μέχρι και τις γειτονικές περιοχές που βρίσκονται έξω από τον κήπο.
- Η συνεργασία με γείτονες και άλλους δρώντες όπως οργανισμοί, μικρές επιχειρήσεις και ινστιτούτα ενδυναμώνουν την ανταλλαγή γνώσης και την συλλογική εκπαίδευση.

Διαδικασίες μάθησης

- Η εκπαίδευση δεν αφορά μόνο την απόκτηση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων αλλά είναι επίσης μια δημιουργική διαδικασία υπέρβασης προβλημάτων για τα οποία ο καλλιεργητής ή η ομάδα δεν έχει σαφή απάντηση. Για παράδειγμα, το να μην γνωρίζει κάποιος πώς να αντιμετωπίσει τα αγριόχορτα και τα παράσιτα με έναν βιώσιμο

βιολογικό τρόπο ή πώς να εντάξει νέους καλλιεργητές στην κοινότητα.

- Η πρακτική εφαρμογή των αποκτηθέντων δεξιοτήτων και γνώσεων μπορεί να βοηθήσει τους καλλιεργητές να απαντήσουν σε προκλήσεις και να λύσουν προβλήματα.

Διαφορετικές μορφές εκπαίδευσης

- Οι νέοι κοινοτικοί κήποι είναι συνήθως καλοί στο να δημιουργούν ευκαιρίες όπως ομαδικά μαθήματα για τη συλλογή των καρπών αλλά και να δίνουν την ευκαιρία για τη συλλογική διδασκαλία νέων δεξιοτήτων και γνώσεων.
- Οι νέες τεχνικές καλλιέργειας αφορούν συνήθως νεότερα μέλη και ομάδες, άτυπους τρόπους συμμετοχής και κανόνες οι οποίοι ορίζονται κατά περίπτωση.
- Η συλλογική μάθηση λαμβάνει επίσης χώρα και στα εξομικευμένα αγροκήπια σε ενιαίο κήπο. Οι ενώσεις καλλιεργητών συνήθως έχουν μια πιο επίσημη συμμετοχή και κανόνες οι οποίοι διατυπώνονται ρητά σε επίσημα έγγραφα. Έτσι, εδώ η εκμάθηση και η ανταλλαγή ικανοτήτων συμβαίνει μεταξύ ανεξάρτητων καλλιεργητών.
- Και οι δύο τύποι καλλιέργειας, ωστόσο, μπορούν να υποστηρίξουν τη μάθηση με διάφορους τρόπους όπως φαίνεται παρακάτω.

Περισσότερα

Μελέτες περίπτωσης κοινοτικός κήπος

Kalevanharju στο Tampere, Φινλανδία δημιουργήθηκε το 2013 σε μία εγκαταλελειμμένη περιοχή θερμοκηπίων που ήταν στην ιδιοκτησία της εκκλησίας. Εκεί μια ομάδα 15 κατοίκων καλλιεργεί λαχανικά σε 50 σάκους και κιβώτια και μοιράζεται δουλειές και σπόρους. Οι καλλιεργητές οργανώνουν εκπαιδευτικές δράσεις κάθε καλοκαίρι σε συνεργασία με τοπικές ενώσεις. Εξηγούν πώς να φυτεύεις, να ανακυκλώνεις θρεπτικά συστατικά ή να κάνεις κομπόστ.

Ο κοινοτικός κήπος

Landhof στη Βασιλεία της Ελβετίας δημιουργήθηκε το 2011. Τη διαχείριση έχει μια ομάδα εθελοντών οι οποίοι δραστηριοποιούνται στο τοπικό δίκτυο αστικής γεωργίας και υποστηρίζονται από το τοπικό τμήμα κηπουρικής. Ο κήπος έχει ελεύθερη πρόσβαση και είναι ανοιχτός σε όλους τους πολίτες που επιθυμούν να συμμετέχουν και να μάθουν περισσότερα για την οικολογική καλλιέργεια και την βιωσιμότητα. Συμμετοχικά μαθήματα κηπουρικής οργανώνονται δύο φορές την εβδομάδα ενώ πολιτισμικές εκδηλώσεις όπως μικρές συναυλίες είναι συχνές.

Εικόνα 4 - Σχεδιάζοντας την αμειψισπορά για την επόμενη περίοδο μαζί με έναν γεωπόνο. Κοινοτικός κήπος Kalevanharju, Tampere, Φινλανδία. Φωτ.: Krista Willman.

Εικόνα 5 - Ένα παιδί μαθαίνει για την καλλιέργεια της πατάτας, Tampere, Φινλανδία. Φωτ.: Meri Lampinen.

Συμβουλές προς καλλιεργητές και σε ομάδες καλλιεργητών

Παρατήρηση

- Το να παρατηρείς την ανάπτυξη των φυτών μέσα στις εποχές και να πειραματίζεσαι με την ανάπτυξή τους αποτελούν άριστους τρόπους μάθησης.

Διαφορετικότητα

- Βάλε μαζί διαφορετικούς ανθρώπους για να ενθαρρύνεις διαφορετικούς τρόπους μάθησης: διαφορετικές ηλικιακές και κοινωνικές ομάδες, εθνικότητες, φύλα και επαγγέλματα.
- Καλλιεργητές με διαφορετικές ταυτότητες μπορούν να εισάγουν στον κήπο διαφορετικά φυτά και πρακτικές καλλιέργειας.
- Επαγγελματίες από διαφορετικές επιστημονικές περιοχές μπορούν να παρέχουν στην ομάδα των καλλιεργητών γνώση γύρω από τη γεωπονία, τεχνικές λύσεις ή άλλες πρακτικές γνώσεις.

Καθοδήγηση

- Οι εμπειρότεροι καλλιεργητές μπορούν να βοηθήσουν τους νεότερους.
- Οι συλλογικόητες μπορούν να προτείνουν στους έμπειρους καλλιεργητές να συμβουλευτούν τους νεότερους.

Κοινές συναντήσεις

- Οργανώστε εβδομαδιαίες ή μηνιαίες συναντήσεις.
- Οργανώστε σαββατοκύριακα για φύτεμα και συλλογή καρπών.
- Χρησιμοποιήστε τοπικά μέσα επικοινωνίας (εφημερίδες, περιοδικά ή το facebook) για να ενημερώνετε τη γειτονιά για τα δρώμενα σας.

Χώροι συλλογικότητας

- Ορίστε έναν κοινόχρηστο χώρο όπου οι καλλιεργητές μπορούν να βρεθούν και να

χαλαρώσουν.

Πλατφόρμες γνώσης

- Φτιάξτε πλατφόρμες μέσα από τις οποίες θα μοιράζεστε γνώσεις και συμβουλές. Από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μέχρι έναν απλό πίνακα ανακοινώσεων (π.χ. ένα φυλλάδιο αναρτημένο μέσα σε μια αποθήκη εργαλείων).

Σχολικά δρώμενα

- Οι αστικοί κήποι είναι σπουδαίοι χώροι μάθησης για τα παιδιά και τα φέρνουν σε άμεση επαφή με τη φύση.
- Επικοινωνήστε με τα σχολεία και τους παιδικούς σταθμούς της περιοχής σας και ρωτήστε αν ενδιαφέρονται να συμμετέχουν σε συλλογικές δράσεις και εργαστήρια όπως π.χ. παρασκευή μαρμελάδας ή πέστο.
- Δώστε ένα μικρό κομμάτι κήπου σε μια ομάδα μαθητών να το καλλιεργήσουν και μάθε στα παιδιά και τον δάσκαλό τους πώς να το κάνουν.

Ανοιχτό Πανεπιστήμιο Κηπουρικής

- Μοιραστείτε τη γνώση με το να οργανώνετε μηνιαίες διαλέξεις από ειδικούς και έμπειρους καλλιεργητές (π.χ. για ένα συγκεκριμένο θέμα, φυτό ή τεχνική καλλιέργειας).
- Κανονίστε μια διάλεξη για τη σχέση πόλης και υπαίθρου: προσκαλέστε έναν καλλιεργητή να μιλήσει από την οπτική του αγρότη.
- Οι διαλέξεις να είναι ανοιχτές σε κάθε ενδιαφερόμενο.
- Τακτικές διαλέξεις θα φέρουν κοντά διαφορετικούς ανθρώπους και παράλληλα θα διδάξουν στους καλλιεργητές πώς να μεταφέρουν τη γνώση τους.

Περισσότερα

Χρήσιμοι σύνδεσμοι

Ένα δίκτυο στη Βασιλεία που φέρνει κοντά "πράσινα" κινήματα: <http://urbanagriculturebasel.ch>

Ένα κίνημα για συλλογική καλλιέργεια τροφής στο Μπρίστολ: <http://ediblebristol.org.uk/>

Πειραματική αστική γεωργία στη Φινλανδία: <http://kaupunkiviljely.fi/brief-in-english/>

Η κοινότητα της "κουζίνας". Παιδιά που μαθαίνουν στη συλλογικότητα μέσω της αστικής γεωργίας στις ΗΠΑ: <https://thekitchencommunity.org/about-us/>

Χρήσιμες συμβουλές για το πώς να φτιάξεις έναν πετυχημένο αστικό κήπο: <http://urbangardenguide.com>

ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ

Krista Willman¹, University of Tampere, Finland

Nicola Thomas², University of Applied Sciences, Basel, Switzerland

Patrick Oehler, University of Applied Sciences, Basel, Switzerland

Timo Huber, University of Applied Sciences, Basel, Switzerland

υπεύθυνοι σύνταξης: ¹krista.willman@uta.fi; ²nicola.thomas@fhnw.ch

Μετάφραση: Κώστας Τσιαμπάος, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Σχολή Αρχιτεκτόνων, ktsiambaos@arch.ntua.gr

Επιμέλεια: Θεοδοσία Ανθοπούλου

ΣΕΙΡΑ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΩΝ ΦΥΛΛΑΔΙΩΝ | ΕΚΔΟΣΗ 1 ΜΕΤ. ΕΛΛΗΝΙΚΑ | ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ: 01 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

COST (Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνεργασίας για την Έρευνα και την Τεχνολογία) είναι ένα πανευρωπαϊκό διακυβερνητικό πλαίσιο. Η αποστολή του είναι να ενισχύσει την επιστημονική και τεχνολογική ανάπτυξη οδηγώντας σε νέες ιδέες και προϊόντα και δι' αυτών να συμβάλει στην ενδυνάμωση των δεξιοτήτων έρευνας και καινοτομίας στην Ευρώπη.

www.cost.eu

Το COST υποστηρίζεται από το Πρόγραμμα Πλαίσιο Ορίζοντα 2020 της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ευχαριστίες

Το παρόν φύλλο εργασίας βασίζεται στο έργο της Δράσης COST TU1201 Αστικοί Κήποι στις Ευρωπαϊκές πόλεις που υποστηρίχθηκε από το COST (Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνεργασίας για την Έρευνα και την Τεχνολογία)

www.urbanallotments.eu

Επισκεφθείτε τους Αστικούς Κήπους στην Ευρώπη:

<https://www.facebook.com/groups/825421310826607/>